

Støtte og beskrivelse af elever i læse- og skrivevanskeligheder på Birkelundskolen

For at kunne følge de enkelte elevers læseudvikling har vi, ud over de obligatoriske Nationale test i læsning på 2., 4., 6. og 8. årgang, også gruppeprøver på alle klassetrin. Dette danner grundlag for hurtigst muligt at kunne finde de elever, der er i læsevanskeligheder, og få lavet en plan for, hvordan disse elever støttes bedst muligt.

Oversigt over læse- og skriveevaluering på Birkelundskolen

Klassetrin	Evaluerings Tidspunkt	Evaluering
0.klasse	August/september	Sprogvurdering (Rambøll sprog)*
1.klasse	Marts	Ordlæseprøve 1*
2.klasse	Marts Januar-april	Sætningslæseprøve 1 National test læsning 2*
3.klasse	August Marts	DVO (prøve der kan vise, om der er tegn på ordblindhed) Ordlæseprøve 2
4.klasse	Marts Januar-april	Sætningslæseprøve 2 National test læsning 4*
5.klasse	Februar	Læs5
6.klasse	September Januar-april	TL1 National test læsning 6*
7.klasse	September	TL2
8.klasse	September Januar-april	TL3 National test læsning 8*
9. klasse	September Maj/juni	TL4 Folkeskolens Afgangsprøve*

*obligatorisk

For at kunne følge elevernes læse- og skriveudvikling anbefales det også at benytte sig af muligheden for at gennemføre de frivillige Nationale test i læsning i prøveperioden, der som regel ligger fra oktober til december og bruge ST-prøverne fra 3.-8. klasse i maj måned, for at følge staveudviklingen hos eleverne.

Læse- og skrivevanskeligheder

At være i læsevanskeligheder vil sige, at læsefærdighederne ikke slår til i elevens møde med teksten. Læsevanskeligheder er altså bestemt både af elevens læsefærdigheder, og af hvor store krav der fx stilles til læsefærdighederne i undervisningen.

Ordblindhed eller dysleksi er markante vanskeligheder med at lære at bruge skriftens lydprincip. Disse vanskeligheder fører til besvær med at tilegne sig hurtig og sikker ordafkodning, som igen fører til begrænset læseforståelse. Det er ikke umuligt at lære det, men det er vanskeligere for den ordblinde elev end for andre. Kendetegnene er mange læsefejl i modstrid med skriftens lydprincip, vanskeligheder med at læse nye ord og vanskeligheder med stavning.

Sammensatte sproglige læsevanskeligheder er, når eleven har andre sproglige vanskeligheder oven i problemerne med afkodning, hvilket kan føre til markante vanskeligheder med etablering af den

automatiserede læsning. Eleven har svært ved at genkende ordene og staver sig ofte gennem teksten bogstav for bogstav. De centrale kendetegn er et begrænset ordforråd og sproglig hukommelse samt langsom bogstavindlæring og svag sprogforståelse. Langsom benævnelse samt vanskeligheder med umiddelbar ordgenkendelse. Vanskeligheder med sproglyd samt usikker og langsom læsning.

Vanskeligheder med sprogforståelsen i læsning betyder, at eleven har svært ved at skabe mening og sammenhæng i de tekster, der læses. Disse vanskeligheder viser sig ofte på mellemtrinnet i forbindelse med læsning i fagene, og/eller hvis eleven ikke læser nok. De centrale kendetegn er et begrænset ordforråd, usikkerhed med hensyn til ordenes betydning og manglende aktivering af baggrundsviden, relevant forforståelse for teksten og at kunne drage relevante følgeslutninger - at læse mellem linjerne. Mange elever med dansk som andetsprog er fx i læsevanskeligheder grundet begrænset ordforråd og usikkerhed med hensyn til ordenes betydning og betydningsfelt.

Støtte til elever i læse- og skrivevanskeligheder

0.klasse:

Sprogvurderingen gennemføres i august/september. Resultaterne tages op på et møde, hvor børnehaveklasselederne, talepædagogen og læsevejlederen deltager. Der laves et kursusforløb for de elever, der er i gruppen "særlig indsats". Der vil blive taget kontakt til de pågældende elevers forældre, så de dels er informeret om det kursus vi vil tilbyde, men samtidig også kan være med til at støtte deres barns sproglige udvikling. I marts/april vil der blive lavet en individuel sprogvurdering på elever, der i begyndelsen af skoleåret blev testet til at have brug for en "særlig indsats", så vi kan følge deres udvikling.

1.klasse:

Elever, der fortsat har brug for at træne de 3 alfabeter, tilbydes et kursus i efteråret, som vi kalder "Læseløft". I marts måned evalueres 1. klasserne med "Ordlæseprøve 1". Elever, der her viser at have problemer med ordlæsningen, tilbydes et læseløftkursus i slutningen af skoleåret.

Kurserne foregår i skolens støttecenter Hulen. Der vil max være 4 elever på et kursus, så der er mulighed for at arbejde intensivt med de enkelte elever. Et kursus vil have en varighed af ca. 10 uger og med 3-4 lektioner om ugen. Alle lektionerne er skemalagt i elevernes dansktimer, så støtte- og dansklærer kan samarbejde om indhold, så eleverne fortsat kan følge med i f.eks. læsebogen.

2.klasse:

Det er fortsat vigtigt at tilbyde et læseløft til de elever, der har svært ved at følge den almindelige undervisning. Der tilbydes i efteråret et kursus, som vi fortsat i 2. klasse kalder læseløft. Ud over at arbejde med alfabetkendskab, sætte lyde sammen til ord og træne automatiseringen af lydrette ord, kan kurset også sammensættes, så det tilgodeser de elever, der har vanskeligheder med sprogforståelsen.

I marts måned evalueres 2. klasserne med "Sætningslæseprøve 1" og national test i læsning. Elever, der her viser at have problemer med sætningslæsningen eller viser tegn på i den nationale test ikke at have tilegnet sig et tilstrækkeligt niveau inden for områderne: sprogforståelse, afkodning og tekstforståelse vil kunne tilbydes et kursus i løbet af foråret i støttecenteret Hulen.

3. klasse:

I august måned screenes alle elever i 3. klasse med DVO - en test, der kan være med til at afdække, om der er elever, der er i risikozonen for at være ordblinde. Hvis testen viser, at der er en risiko for dette tages en individuel test og eleven tilbydes et kursus i VAKS (vælg afkodningsstrategi), der kan være med til at give eleven nye ordlæsestrategier. I slutningen af skoleåret tages endnu en individuel test, og viser denne fortsat, at der er elever, der er i risikozonen, så bliver disse elever tilbudt at få taget Ordblindedesten udarbejdet af Undervisningsministeriet. Viser testen, at der er tale om ordblindhed, så kan skolen tilbyde kompenserende it-programmer og et medlemskab af en bog-base kaldet E17, så bøgerne i undervisningen og frilæsningsbøgerne kan læses med ørerne. Skolen tilbyder desuden kursus til elever og forældre i brugen af de kompenserende programmer, og der vil to gange om året være mulighed for at komme til fyraftensmøde med skolens it- og læsevejleder.

I marts måned evalueres 3. klasserne med "Ordlæseprøve 2". Elever, der viser tegn på endnu ikke at have automatiseret ordlæsningen, tilbydes et kursus i ordlæsning og træning af de mest hyppige ord. Der kan også oprettes et kursus i læseforståelsesstrategier på 3. årgang, da fokus går fra at eleverne skal lære at læse til at de nu skal kunne læse for at lære, og det kan være relevant for nogle elever at være på et mindre hold, for bedre at kunne tilegne sig disse strategier.

4. - 6. klasse:

I september, februar og marts måned evalueres 4. - 6. klasse med de læseprøver, der er nævnt i skemaet på første side. I løbet af skoleåret vil der også på mellemtrinnet være mulighed for at komme på kurser i støttecenteret Hulen. Kurserne vil blive sammensat, så elever, der viser tegn på læsevanskeligheder i den daglige undervisning, kan få et målrettet kursus i det, der fagligt volder problemer. På mellemtrinnet kan læsevanskeligheder være fortsatte vanskeligheder ved afkodning og automatisering af ord, men der kan også være vanskeligheder med stavning, utilstrækkeligt ord- og begrebsforråd og vanskeligheder med at læse mellem linjerne og reflektere over det læste.

Elever, der fortsat har vanskeligheder med afkodningen og stavning, kan tilbydes at få taget Ordblindedesten fra Undervisningsministeriet. Viser testen, at der er tale om ordblindhed, så kan skolen tilbyde kompenserende it-programmer og et medlemskab af en bog-base kaldet E17, så bøgerne i undervisningen og frilæsningsbøgerne kan læses med ørerne. Skolen tilbyder desuden kursus til elever og forældre i brugen af de kompenserende programmer, og der vil to gange om året være mulighed for at komme til fyraftensmøde med skolens it- og læsevejleder.

Der kan også ansøges om en plads på det kommunale læsekursus på Rolf Krakeskolen, hvis eleven er i svære og vedvarende læsevanskeligheder, og af lærere og forældre skønnes at kunne have udbytte af dette. Ansøgningen behandles hos læsekursusets visitationsudvalg, og skole og hjem informeres efterfølgende om kurset er bevilliget. Kurset har en varighed på 13 uger.

7. - 9. klasse:

I september evalueres 7. - 9. klasse med de læseprøver, der er nævnt i skemaet på første side. Der vil fortsat kunne tilbydes kurser i støttecenteret Hulen, og der vil for enkelte elever, hvor det skønnes at være en fordel, kunne gives støtte på klassen.

Elever, der fortsat har vanskeligheder med afkodningen og stavning, kan tilbydes at få taget Ordblindetesten fra Undervisningsministeriet. Viser testen, at der er tale om ordblindhed, så kan skolen tilbyde kompenserende it-programmer og et medlemskab af en bog-base kaldet E17, så bøgerne i undervisningen og frilæsningsbøgerne kan læses med ørerne. Skolen tilbyder desuden kursus til elever og forældre i brugen af de kompenserende programmer, og der vil to gange om året være mulighed for at komme til fyraftensmøde med skolens it- og læsevejleder. Resultatet af Ordblindetesten gemmes i 15 år, og elever, der fortsætter på en ungdomsuddannelse, vil derfor kunne få stillet de nødvendige hjælpemidler, der er brug for som ordblind, til rådighed.